

ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUILMOITUS

-näkökulmana päihteet ja raskaus

MIKSI TEHDÄÄN ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUILMOITUS?

Raskauden aikainen päihteiden käyttö on tutkitusti vaarallista sikiölle. Raskausaikana aloitettu työskentely turvaa lapsen terveyttä, vanhemman ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta sekä perheen kiinnittymistä palveluihin.

Tiiviillä raskausajan työskentelyllä voidaan suojata lasta ennen syntymää ja tukea vanhemmuutta.

Ennakollisen lastensuojeluilmoituksen tehtävä on toimia työvälineenä, jonka tavoitteena on turvata vauvaa odottavalle perheelle riittävät tukipalvelut jo raskausaikana.

ASIAKKAALLA ON OIKEUS TUKEEN JA PALVELUUN

Hyvinvointialueen tehtävänä on huolehtia, että raskaana oleva päihteitä käyttävä henkilö saa välittömästi riittävät päihteettömyyttä tukevat sosiaalipalvelut (sosiaalihuoltolaki 24 §).

Hyvinvointialueelle syntyy toimintavelvollisuus jo ennen lapsen syntymää ennakollisen lastensuojeluilmoituksen perusteella. Lainsäädäntö ei tarkkaan määrittele ennakollisen lastensuojeluilmoituksen prosessia, tämä on hyvinvointialueen tehtävä.

Asiakkaalle tulee kertoa selkeästi viranomaisen näkökulma kokonaistilanteesta ja antaa tietoa mahdollisista tukitoimista.

MONIALAINEN YHTEISTYÖ ASIAKKAAN TUKENA

Monialaisen yhteistyön ensisijainen tavoite on rakentaa yhteistä ymmärrystä raskaana olevan ja syntymättömän lapsen tilanteesta sekä eri tahojen rooleista, jotta asiakkaan tuki on johdonmukaista, sujuvaa ja katkeamatonta.

Laki velvoittaa tekemään sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvion monialaisessa yhteistyössä (sosiaalihuoltolaki 41 §, terveydenhuoltolaki 32 §).

Asiakkaan oma osallisuus on keskiössä monialaisessa yhteistyössä, jonka tavoitteena on syntymättömän lapsen edun toteutuminen ja vastata oikea-aikaisesti raskaana olevan palvelutarpeeseen.

Kuvittaja [redanredan.fi](https://www.redanredan.fi)

LÖYDÄT LISÄTIETOA ENNAKOLLISEN LASTENSUOJELUILMOITUKSEN PROSESSISTA KÄÄNTÖPUOLELTA

LÄHTEITÄ:

- Lastensuojelulaki 417/2007. [Lastensuojelulaki 417/2007 \(Finlex\)](#)
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. [Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 \(Finlex\)](#)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2021). Päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden palveluketju ja palvelukokonaisuus. Neuvoja alueellisen palvelukokonaisuuden rakentamiseen. [Ammattilainen – huomioi nämä, kun raskaana oleva päihteitä käyttävä henkilö tulee palveluihin \(pdf 388kb\)](#)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2023). Palvelutarpeen arviointi. THL: palvelutarpeen arviointi
- [Terveyden ja hyvinvoinnin laitos \(THL 2023\). Palvelutarpeen arviointi. Sote-palvelut, lapset, nuoret ja perheet. Monialainen yhteistyö ja asiakkaan tietojen antaminen](#)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2023). [Raskaus perheessä, jossa on päihteiden käyttöä. Lastensuojelun käsikirja. Raskaus perheessä, jossa on päihteiden käyttöä](#)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2024). Ennakollinen lastensuojeluilmoitus. [Ennakollinen lastensuojeluilmoitus - THL](#)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL 2024). Päihteitä käyttävien äitien palvelut. [THL: Päihteitä käyttävien äitien palvelut](#)
- Terveydenhuoltolaki 1326/2010. [Terveydenhuoltolaki 1326/2010 \(Finlex\)](#)
- Tiitinen, A. Raskaus ja tupakka, alkoholi sekä huumeet. Lääkärikirja Duodecim. 25.5.2023. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00984>

ENNAKOLLISEN LASTENSUOJELUILMOITUKSEN PROSESSI

PERUSTEET ENNAKOLLISEN LASTENSUOJELUILMOITUKSEN TEKEMISEEN

- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä, jos on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.
- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään, kun on perusteltua tietoa tulevan vanhemman päihdeongelmasta. Pelkkä päihteenkäytön epäily ei ole riittävä peruste ennakollisen lastensuojeluilmoituksen tekemiseen.

ENNAKOLLISEN LASTENSUOJELUILMOITUKSEN ETENEMINEN

- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus synnyttää hyvinvointialueelle toimintavelvoitteen jo ennen lapsen syntymää. Asiakkaaseen otetaan yhteyttä hyvinvointialueen toimesta ja kartoitetaan asiakkaan tukiverkosto.
- Hyvinvointialueen tulee arvioida kiireellisen avun tarve välittömästi ja järjestettävä tuen tarpeen mukaiset palvelut keskustellen yhdessä tulevien vanhempien kanssa.
- Työskentely edellyttää toimialarajoja ylittävää työpari- ja verkostoyhteistyötä. Verkostojen kokoonpanosta sovitaan yhdessä raskaana olevan kanssa.
- Palvelutarpeen arviointi tehdään yhdessä asiakkaan kanssa monialaisena yhteistyönä ilman aiheutonta viivästystä. Palvelutarpeen arviointi aloitetaan viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta.
- Asiakkaalle nimetään omatyöntekijä. Palvelutarpeen arvioinnista vastaa hyvinvointialueen sosiaalityöntekijä.
- Huomioi palvelutarpeen arviointiprosessissa seuraavat asiat: [Ammattilainen – huomioi nämä, kun raskaana oleva päihkeitä käyttävä henkilö tulee palveluihin \(pdf 388kb\)](#)
- Asiakkuuteen liittyvät asiat dokumentoidaan raskaana olevan asiakastietoihin. Lastensuojelun asiakirjoja ei voida avata ennen lapsen syntymää, jonka vuoksi vanhempia koskevat tiedot dokumentoidaan osaksi vanhempien muita sosiaalitoimen asiakirjoja.

MITEN ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUILMOITUS TEHDÄÄN?

- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään useimmiten puhelimitse, sähköisesti tai kirjallisesti hyvinvointialueelle.
- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään raskaana olevan nimellä.
- Ilmoitusvelvollisia ovat salassapitosäännösten estämättä lastensuojelulain 25 §:n mukaiset tahot.
- Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tulee tehdä, vaikka perheessä olisi lastensuojelun tai sosiaalihuollon asiakkuus.
- Epäselvissä tilanteissa voit konsultoida hyvinvointialueella sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tai ennakollisen lastensuojeluilmoituksen vastaanottavaa tahoa. Konsultaatiota koskeva vastaus kirjataan asiakasasiakirjoihin.

HUOMIOITAVAA

- Raskaustajan tukitoimet ovat vapaaehtoisia.
- Asiakkaalle tulee kertoa avoimesti prosessista ja sen eri vaiheista.
- Prosessiin liittyvät asiat voivat olla asiakkaalle vaikeita, minkä vuoksi työntekijän vastuulla on kannatella asiakasta prosessissa.

LÖYDÄT LISÄTIETOA ASIASTA:
www.etuhanke.fi